

Směrnice

o ochraně a uplatňování práv k duševnímu vlastnictví ve Výzkumném ústavu potravinářském Praha, v. v. i.

ODDÍL PRVNÍ. Účel směrnice a základní pojmy

Článek 1. Účel směrnice

1.1. Účelem této směrnice je upravit a sjednotit postupy v oblasti ochrany a uplatňování práv k duševnímu vlastnictví, a to zejména průmyslových práv, autorských práv, jakož i dalších práv vztahujících se k duševní činnosti ve Výzkumném ústavu potravinářském Praha, v. v. i. (dále jen „VÚPP“).

Článek 2. Vymezení základních pojmů

2.1. Právy k duševnímu vlastnictví se rozumí práva k výsledkům duševního úsilí osob. Mezi práva k duševnímu vlastnictví patří průmyslová práva a autorské práva včetně práv s nimi souvisejících. Do této kategorie se řadí např. nezapsaná označení, obchodní tajemství, know-how či důvěrné informace.

2.2. Průmyslová práva jsou práva na ochranu výsledků technické tvůrčí činnosti (vynálezy, užité vzory a zlepšovací návrhy), předmětů průmyslového výtvarnictví (průmyslové vzory), práv na označení (ochranné známky a označení původu) a schémat polovodičových výrobků (topografie polovodičových výrobků).

2.3. Předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam. Mezi další práva související s právem autorským patří právo výrobce zvukového nebo zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu či právo pořizovatele databáze k jím pořízené databázi.

ODDÍL DRUHÝ. Průmyslová práva

Článek 1. Vynález

1.1. Vynálezem je výsledek vynálezecké činnosti jedné fyzické osoby (původce) či více takových osob (spolupůvodců), které lze za splnění zákonných podmínek chránit patentem.

1.2. Vynálezem nejsou zejména objevy, vědecké teorie, matematické metody či estetické výtvary, plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti, jakož i programy počítačů.

1.3. Patentovatelnými vynálezy jsou vynálezy, které jsou nové, jsou výsledkem vynálezecké činnosti a jsou průmyslově využitelné.

1.4. Vynález je nový, není-li součástí stavu techniky. Stavem techniky je vše, k čemu byl přede dnem podání přihlášky k vynálezu umožněn přístup veřejnosti písemně, ústně, využíváním nebo jiným způsobem.

1.5. Vynález je výsledkem vynálezecké činnosti, jestliže pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky.

1.6. Vynález se považuje za průmyslově využitelný, může-li jeho předmět být vyráběn nebo jinak využíván v průmyslu, zemědělství nebo jiných oblastech hospodářství.

1.7. Biotechnologický vynález je vynález, který je dále vymezen zákonem č. 206/2000 Sb. o ochraně biotechnologických vynálezů a o změně zákona č. 132/1989 Sb. o ochraně práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb.

1.8. Patentovatelnými biotechnologickými vynálezy jsou vynálezy, které se týkají:

- biologického materiálu, který je izolován ze svého přirozeného prostředí nebo vyráběn technickým postupem, i když se již v přírodě vyskytl
- rostlin nebo zvířat, není-li technická proveditelnost vynálezu omezena na určitou odrůdu rostlin nebo plemeno zvířete
- mikrobiologického nebo jiného technického postupu a výrobku, jiného než je rostlinná odrůda nebo zvířecí plemeno, získaného tímto způsobem.

Článek 2. Patentová ochrana

2.1. Patent je udělován na vynálezy splňující zákonné podmínky a umožňuje jejich ochranu.

2.2. Patentovaný vynález nelze následně užívat bez souhlasu jeho majitele.

2.3. Patent nelze udělit:

- na vynálezy, jejichž využití by se přičilo veřejnému pořádku nebo dobrým mravům
- na odrůdy rostlin a plemena zvířat nebo v zásadě biologické způsoby pěstování rostlin či chovu zvířat, což neplatí pro mikrobiologické způsoby a výrobky těmito způsoby získané

2.4. Právo na patent má původce či spolupůvodci vynálezu nebo jejich právní nástupci a zaměstnavatel v případě podnikového vynálezu.

2.5. Původcem vynálezu je ten, kdo jej vytvořil vlastní tvůrčí prací. Pro účely této směrnice se jedná o fyzickou osobu v pracovněprávním vztahu k VÚPP.

2.6. Spolupůvodce vynálezu je ten, kdo jej vytvořil vlastní tvůrčí činností společně s jinou osobou či osobami. Spolupůvodci mají právo na patent v rozsahu, v jakém se podíleli na vytvoření vynálezu.

2.7. Patent je udělován v patentovém řízení vedeném u Úřadu průmyslového vlastnictví, které se zahajuje podáním přihlášky.

2.8. Doba platnosti patentu je 20 let od podání přihlášky.

Článek 3. Ochrana užitným vzorem

3.1. Technická řešení jedné fyzické osoby (původce) či více takových osob (spolupůvodců) lze za splnění zákonných podmínek chránit užitným vzorem.

3.2. Technickým řešením nejsou zejména objevy, vědecké teorie a matematické metody, pouhé vnější úpravy výrobků, plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti, programy počítačů či pouhé vedení informace.

3.3. Užitným vzorem lze chránit technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná. Užitným vzorem lze chránit pouze věci, nikoliv postupy.

3.4. Technické řešení je nové, není-li součástí stavu techniky. Stavem techniky se rozumí vše, co bylo přede dnem podání přihlášky užitého vzoru zveřejněno.

3.5. Technické řešení je průmyslově využitelné, jestliže může být opakovaně využíváno v hospodářské činnosti.

3.6. Užitným vzorem nelze chránit:

- technická řešení, která jsou v rozporu s obecnými zájmy, zejména se zásadami lidskosti a veřejné morálky
- odrůdy rostlin a plemena zvířat, jakož i biologické reprodukční materiály
- způsoby výroby nebo pracovní činnosti

3.7. Právo na ochranu užitným vzorem má původce či spolupůvodci technického řešení nebo jejich právní nástupci a zaměstnavatel v případě podnikového vynálezu.

3.8. Původcem užitého vzoru je ten, kdo jej vytvořil vlastní tvořivou prací.

3.9. Užitný vzor je zapisován Úřadem průmyslového vlastnictví na základě písemné přihlášky.

4.0. Doba ochrany užitého vzoru činí 4 roky a lze ji dvakrát prodloužit o 3 roky (dohromady 10 let)

Článek 4. Další průmyslová práva

4.1. Za **zlepšovací návrhy** se pokládají technická, výrobní nebo provozní zdokonalení, jakož i řešení problémů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a životního prostředí, s nimiž má zlepšovatel právo nakládat. Práva ze zlepšovacích návrhů nevzniknou, brání-li jim práva z patentu.

4.2. Ochrana **průmyslovým vzorem** je poskytována vzhledu výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení, který je nový a má individuální povahu.

4.3. **Ochrannou známkou** může být za splnění zákonných podmínek chráněno jakékoliv označení schopné grafického znázornění, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby. Chránit takové označení je možné v rámci České republiky (národní ochranná známka), v rámci Evropské Unie (ochranná známka Společenství) či mezinárodně (mezinárodní ochranná známka).

Článek 5. Informační povinnost zaměstnanců

5.1. Pokud zaměstnanec VÚPP vytvoří při plnění úkolů vyplývajících z pracovního poměru či jiného obdobného pracovněprávního vztahu k VÚPP řešení, které by mohlo být předmětem práv průmyslového vlastnictví, zejména chránitelného vynálezu, průmyslového vzoru, užitého vzoru, zlepšovacího návrhu (dále „původce“), je povinen splnit tzv. informační povinnost vůči zaměstnavateli. Tuto informační povinnost splní tím, že neprodleně, nejpozději však ve lhůtě 7 pracovních dnů, předá k rukám pracovníka pověřeného ředitelem VÚPP (dále jen „pověřená osoba“) písemně zpracovanou nabídku předmětu práv průmyslového vlastnictví, a to jak v listinné, tak v elektronické podobě. Nabídka obsahuje sdělení o vytvoření předmětu práv průmyslového vlastnictví, údaje o původci či spolupůvodcích, popis předmětu práv a informace o předpokládané realizaci předmětu průmyslového vlastnictví v ČR a v zahraničí, odhad přínosů z realizace a časové hledisko.

5.2. Informační povinnost podle odst. 1 tohoto článku platí přiměřeně i na ekonomicky využitelná díla jakými je například know-how a na zvláštní práva vytvářené databáze.

5.3. Pokud budou vědecko-výzkumné, vývojové a jiné úkoly řešeny společně s jiným subjektem, bude předem smluvně stanoveno, která ze smluvních stran bude mít právo na případně vytvořené předměty průmyslového vlastnictví. Obsahem takové smlouvy bude rovněž výše či způsob určení spoluvlastnických podílů stran.

Článek 6. Práva na ochranu předmětů průmyslového vlastnictví

6.1. Vytvořil-li původce předmět práv průmyslového vlastnictví ke splnění úkolu vyplývajících z pracovního poměru nebo z jiného obdobného vztahu přechází právo jeho ochranu na toho, kdo původci jeho vytvoření zadal.

6.2. Útvar 110 VÚPP vede Evidenci nabídek předmětů průmyslového vlastnictví (dále jen „Evidence“), do které se pod pořadovými čísly běžného roku zapisují nabídky předmětů průmyslového vlastnictví učiněné dle Článku 5. tohoto Oddílu. Evidence může být vedena rovněž v elektronické podobě, a to způsobem zaručujícím dostatečnou ochranu informací před jejich zpřístupněním neoprávněným osobám a znemožňujícím dodatečné zásahy.

6.3. Pokud nabídka splňuje náležitosti uvedené v Článku 5. tohoto Oddílu, je pověřenou osobou obratem zapsána do Evidence a původci či spolupůvodci obdrží písemné potvrzení o převzetí. V případě, že nabídka nesplňuje náležitosti uvedené v Článku 4. tohoto Oddílu, vyzve pověřená osoba původce či spolupůvodce k jejímu doplnění. Nabídka může být podávána jako:

a) Oznámení o vytvoření produktu pro jeho přihlášení k průmyslově právní ochraně

b) Původcem zpracovaná přihláška.

6.4. Zaevidovanou nabídku postoupí pověřená osoba k vyjádření řediteli ústavu nebo jeho zástupci. Ředitel nebo jeho zástupce do 20 pracovních dnů po obdržení nabídky rozhodne, zda VÚPP uplatní své právo na konkrétní předmět průmyslového vlastnictví.

6.5. Pokud VÚPP ve lhůtě tří měsíců od obdržení nabídky neuplatní vůči původci právo na předmět průmyslového vlastnictví, přechází toto zpět na původce. V případě práv ke zlepšovacím návrhům, musí zaměstnavatel s původcem ve lhůtě dvou měsíců od obdržení nabídky uzavřít smlouvu o přijetí nabídky zlepšovacím návrhu a odměně za něj, jinak má původce právo nakládat se zlepšovacím návrhem bez omezení.

6.6. Všichni zúčastnění, zaměstnavatel i původce jsou v průběhu výše popsaného procesu i po jeho skončení povinni zachovávat o tomto mlčenlivost. Tato povinnost platí pro původce i v případě skončení pracovního poměru, pokud popsaný proces stále probíhá.

Článek 7. Odměna původce

7.1. V případě, že VÚPP uplatní právo na předmět průmyslového vlastnictví, způsobem uvedeným v Článku 6. tohoto Oddílu, vzniká původci právo na přiměřenou odměnu. O výši odměny rozhoduje zaměstnavatel. Odměna bude vyplácena dle typu právní ochrany takto:

1. Užitný vzor – výše odměny 2 tis. Kč, jednorázová odměna při podání přihlášky
2. Patent – odměna ve výši 10 tis. Kč, způsob vyplacení:
 - a) záloha při podání přihlášky
 - b) doplatek po udělení patentu po jeho zápisu.

3. Další průmyslová práva – rozhodnutí o odměně a její výši stanoví zaměstnavatel individuálně. Pokud VÚPP uzavře licenční smlouvu, jejímž předmětem bude poskytnutí souhlasu k využívání předmětu práv průmyslového vlastnictví vytvořeného způsobem dle Článku čtvrtého, odst. 1, platí, že licenční poplatky získané na základě takové smlouvy se rozdělí následujícím způsobem z čistého zisku po zdanění:

Kumulativní čistý zisk po zdanění	Původce včetně všech spolupůvodců (v podílech na základě dohody mezi nimi; pokud se nedohodnou, obdrží každý spolupůvodce stejný díl)	Zaměstnavatel Původce
Z prvních 200 000 Kč	30%	70%
Z částky nad 200 000 Kč	10%	90%

Výše uvedená odměna se vyplácí vždy nejpozději do jednoho měsíce ode dne obdržení úplaty od nabyvatele licence.

7.2. Pro stanovení procenta odměn pro původce a spolupůvodce se pro dosažení limitu 200 000,- Kč započítává kumulativní čistý zisk po zdanění z licenčních poplatků zpětně od termínu uzavření smlouvy s nabyvatelem licence.

7.3. Sekretariát ředitele vede evidenci uzavřených licenčních smluv a zajišťuje splnění povinností zápisu uzavřené licenční smlouvy do rejstříku ÚPV.

7.4. Pokud budou práva majitele předmětu průmyslového vlastnictví převedena na jiný subjekt, zajistí VÚPP smluvně závazek nového majitele vypořádat odměnu původce či její zbývající část. VÚPP neručí za splnění těchto závazků třetí osoby vůči zaměstnanci.

7.5. V případě, kdy VÚPP nenalezne do pěti let ode dne udělení národního patentu jeho komerční využití, může se na základě rozhodnutí statutárního orgánu ukončit udržování patentu.

7.6 V případě, že zaměstnanec poruší svoji informační povinnost, právo původce na přiměřenou odměnu nevznikne.

7.7 Práva a povinnosti vyplývající z ustanovení článků 5 - 7 zůstávají po skončení pracovního poměru původce se zaměstnavatelem nedotčena.

ODDÍL TŘETÍ. Autorská díla zaměstnanecká

Článek 1. Vymezení pojmu a související právní vztahy

1.1. Autorské zaměstnanecké dílo je dílo, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovního poměru nebo jiného obdobného pracovněprávního k zaměstnavateli (dále jen „zaměstnanecké dílo“).

1.2. Autorova majetková práva k zaměstnaneckému dílu vykonává svým jménem a na svůj účet zaměstnavatel. Zaměstnavatel může právo výkonu postoupit třetí osobě pouze se svolením autora.

1.3. V případě zániku zaměstnavatele (zrušením VÚPP) bez právního nástupce, nabývá oprávnění k výkonu těchto majetkových práv autor.

1.4. Nebude-li zaměstnavatel vykonávat majetková práva k zaměstnaneckému dílu vůbec nebo je bude vykonávat nedostatečně, má autor právo požadovat, aby mu zaměstnavatel za obvyklých podmínek udělil licenci. Zaměstnavatel může udělení licence ze závažných důvodů odmítnout.

1.5. Vykonává-li zaměstnavatel majetková práva k zaměstnaneckému dílu, má se za to, že autor svolil ke zveřejnění, úpravám, zpracování včetně překladu, spojení s jiným dílem, zařazení do díla souborného, jakož i k tomu, aby uváděl zaměstnanecké dílo na veřejnost pod svým jménem.

1.6. V případě, že právní vztah zaměstnance k zaměstnavateli skončí dříve, než je zaměstnavatelské dílo dokončeno či v případě, že budou existovat důvodné obavy, že zaměstnanec dílo nedokončí řádně nebo včas v souladu s potřebami zaměstnavatele, má se za to, že autor udělil zaměstnavateli svolení k dokončení svého nehotového zaměstnaneckého díla.

ODDÍL ČTVRTÝ. Obecné povinnosti v oblasti ochrany duševního vlastnictví

Článek 1. Obecné povinnosti zaměstnanců VÚPP

1.1. Každý zaměstnanec VÚPP je povinen:

a) chránit veškeré předměty způsobilé k ochraně duševního vlastnictví zaměstnavatele, jakož i práva s nimi spojená,

b) zdržet se jakéhokoli jednání v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele ve vztahu k předmětům způsobilým k ochraně duševního vlastnictví zaměstnavatele,

c) dbát, aby veškeré předměty způsobilé k ochraně duševního vlastnictví, které jsou majetkem zaměstnavatele nebo k němuž má zaměstnavatel licenční, zástavní nebo jiné právo, bylo využíváno pouze pro potřebu zaměstnavatele a v jeho oprávněném zájmu,

d) dbát, aby při plnění povinností vyplývajících z jeho pracovněprávního vztahu k VÚPP či z jiné činnosti prováděné pod jménem zaměstnavatele nedocházelo k porušování práv k duševnímu vlastnictví třetích osob.

Článek 2. Obchodní tajemství

2.1. Pro účely této směrnice se obchodním tajemstvím rozumí jakékoliv skutečnosti a předměty, jejichž utajování je v zájmu VÚPP, přičemž se obdobně uplatní definice obchodního tajemství uvedená v obecně závazných právních předpisech. Osoba určená jako osoba oprávněná nakládat s obchodním tajemstvím je povinna nejprve podepsat prohlášení o ochraně informací, které tvoří přílohu č. 1 Směrnice.

2.2. Zaměstnanec VÚPP, který se dostal do styku s obchodním tajemstvím, je povinen provést veškerá nezbytná opatření k utajení tohoto obchodního tajemství tak, aby nedošlo k jeho zpřístupnění neoprávněným osobám.

2.3. Zaměstnanec je povinen vyvarovat se jednání potenciálně ohrožujícího obchodní tajemství, zejména:

- a) uložení obchodního tajemství v nechráněném tvaru na jakýkoliv nosič informací přístupný jiným osobám či do paměti počítače připojeného k telekomunikační síti včetně interní sítě VÚPP nebo její částí,
- b) ponechání neoprávněné osoby o samotě v prostorách zaměstnavatele, kde je obchodní tajemství umístěno,
- c) ponechání věci, která obsahuje nebo vyjadřuje obchodní tajemství, na pracovišti bez náležitého dohledu nebo úschovy,
- d) vynesení či jiný způsob přemístění obchodního tajemství v listině či elektronické podobě z pracoviště bez souhlasu zaměstnavatele,
- e) práce s obchodním tajemstvím mimo určené pracoviště bez souhlasu zaměstnavatele,
- f) zanechání nosiče, který zachycuje obchodní tajemství, bez stálého zaměstnaneckého dozoru v prostorách veřejnosti přístupných, a to včetně prostoru dopravního prostředku, nevyjímaje prostor zavazadlový apod.

2.4. Předměty, které obsahují skutečnosti, jež jsou obchodním tajemstvím zaměstnavatele, je zakázáno jakýmkoliv způsobem kopírovat a rozmnožovat, a to včetně rozmnožování a sdělování elektronického, ledaže je to nutné pro plnění úkolů v rámci pracovního poměru. Výjimku z tohoto zákazu může udělit ředitel VÚPP nebo jím pověřená osoba.

2.5. Každá kopie či napodobenina předmětu obchodního tajemství musí být pořadově číslována a musí obsahovat údaj o celkovém počtu kopií nebo napodobenin. Pověřený zaměstnanec VÚPP vede evidenci kopií nebo napodobenin, přičemž evidence musí obsahovat též údaj o tom, komu je příslušně číslovaný předmět určen.

2.6. Zaměstnanci VÚPP mají povinnost mlčenlivosti o obchodním tajemství. Výjimku z této povinnosti může udělit též ředitel VÚPP nebo jím pověřená osoba.

2.7. Výše uvedené platí bez ohledu na to, je-li příslušný předmět či skutečnost označen slovy „obchodní tajemství“ či podobným označením. Pokud však nelze z povahy věci nebo jiných okolností dovodit, že se jedná o obchodní tajemství, musí být tato skutečnost na předmětu ochrany jednoznačně vyznačena (v případě nosičů, zpráv a programových či datových souborů elektronicky). Pokud takto označený předmět přestal být objektem ochrany skrze obchodní tajemství, musí být toto označení zrušeno. Zrušení zveřejňuje pověřený pracovník sekretariátu ředitele do jednoho měsíce ode dne rozhodnutí o zrušení.

2.8. Ředitel nebo ředitelem pověřená osoba určuje osoby oprávněné ke styku s obchodním tajemstvím dle okolností. Seznam těchto osob vede pověřený pracovník sekretariátu ředitele, který zároveň rozhoduje o případném vyznačení skutečnosti, že se jedná o předmět chráněný obchodním tajemstvím.

ODDÍL PÁTÝ. Porušení povinností stanovených Směrnicí

Článek 1. Následky porušení povinností

1.1. Porušení povinností zaměstnance stanovené touto směrnicí je považováno za nesplnění požadavků pro řádný výkon práce se všemi z toho vyplývajícími důsledky. Je-li závažným způsobem ohrožen zájem zaměstnavatele nebo hrozí-li či vznikla zaměstnavateli jednáním zaměstnance v rozporu s touto směrnicí škoda, je porušení povinností zaměstnance stanoveného touto směrnicí považováno za zvlášť hrubý způsob porušení povinností zaměstnance dle ust. 55 odst. 1 písm. zákoníku práce.

1.2. Vznikne – li v důsledku zaviněného porušení povinností zaměstnance stanovených touto smlouvou zaměstnavateli škoda, je povinen ji zaměstnavateli nahradit. Výše požadované náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout částku rovnající se čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku před porušením povinností, kterým způsobil škodu. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena úmyslně, v opilosti, nebo po zneužití jiných návykových látek.

ODDÍL ŠESTÝ. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

1.1. Právní vztahy neupravené touto Směrnicí se řídí obecně závaznými právními předpisy.

1.2. Tato směrnice nabývá účinnosti dne 10. října 2016.

V Praze dne 7. října 2016

Ing. Marek Světlík, PhD.

ředitel instituce